

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej w Jeziorzanach

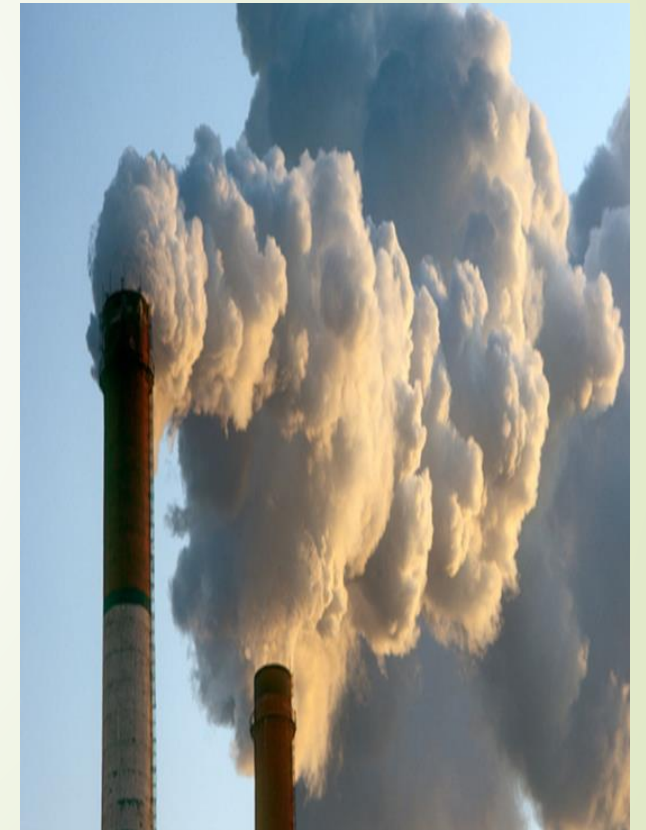
w pigułce

Dr Tadeusz Zakrzewski
Bioenergetics Consulting

Cel wykonania PGN

Plan gospodarki niskoemisyjnej to dokument o znaczeniu strategicznym. Wskazuje się w nim działania prowadzące do transformacji wszystkich gminnych sektorów gospodarki, której efektami będą:

- ❖ redukcja emisji gazów cieplarnianych,
- ❖ zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych
- ❖ redukcja zużycia energii finalnej poprzez podniesienie efektywności energetycznej.

Cel wykonania PGN

**Cele
strategiczne**

**Realizacja
polityki
energetyczne
j państwa**

**Zwiększenie
poziomu
bezpieczeństwa
energetycznego
gminy**

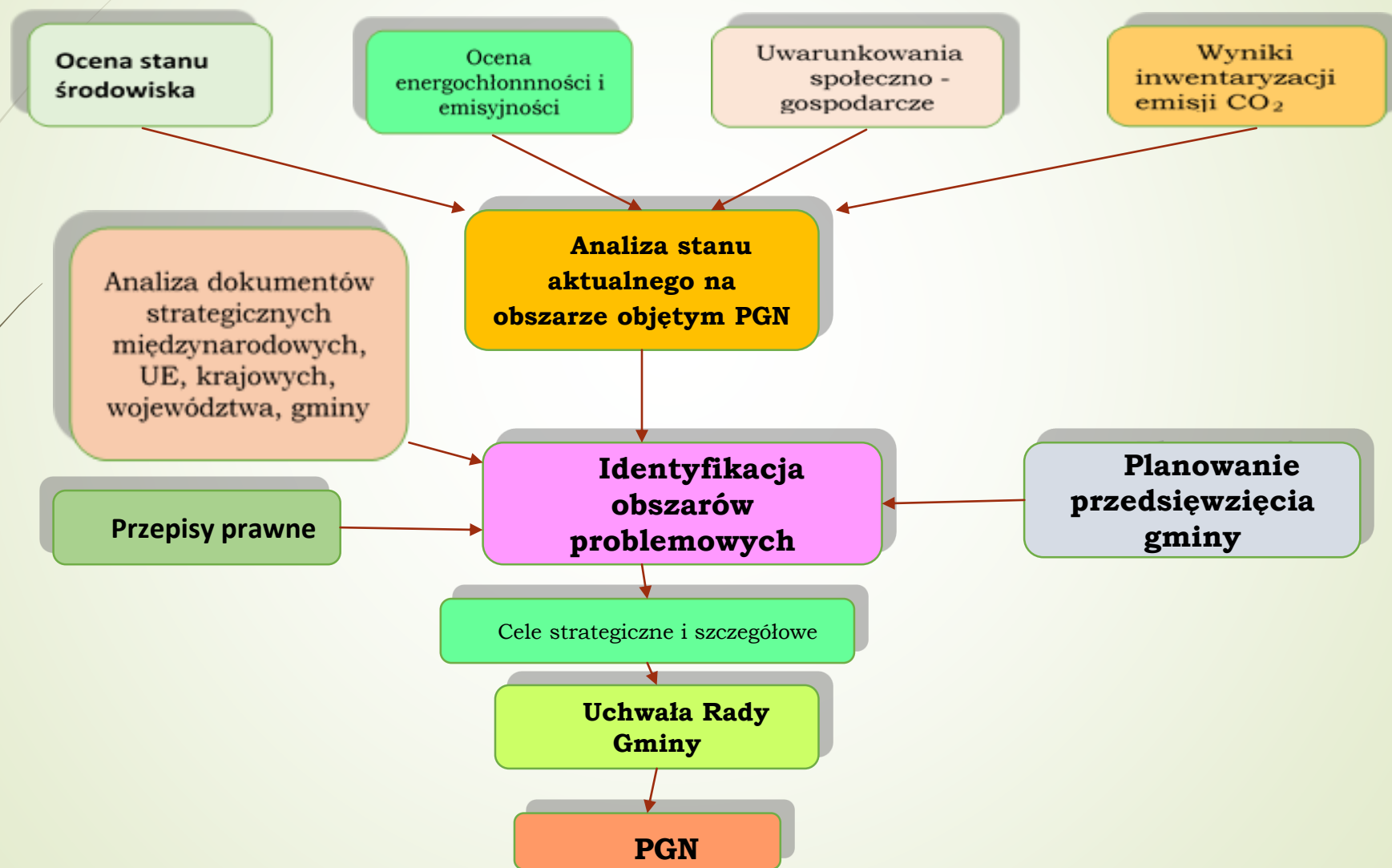
**Ochrona
środowiska i
redukcja
emisji**

Dokumenty strategiczne Kraju i województwa Lubelskiego odnoszące się do OZE i EE

Przy opracowaniu PGN uwzględniono związane z tematyką dokumenty strategiczne (na poziomie międzynarodowym, UE, krajowym, regionalnym i gminnym), polityki, konwencje, przepisy prawne, a także dostępne wytyczne, w tym *Szczegółowe zalecenia dotyczące struktury planu gospodarki niskoemisyjnej*, a w szczególności:

- Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006 – 2020;
- Programu ochrony środowiska województwa lubelskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019;
- Wojewódzkiego Programu rozwoju alternatywnych źródeł energii;
- Planu zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego;
- Regionalna strategia Innowacji Województwa Lubelskiego;
- Programu zrównoważonego rolnictwa i obszarów wiejskich województwa;
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2013 - 2020

Struktura dokumentu

Inwentaryzacja emisji dwutlenku węgla

Inwentaryzacja emisji stanowi punkt wyjścia do opracowania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej. W efekcie jej przeprowadzenia uzyskano dane na temat zużycia energii na terenie gminy w roku bazowym, na podstawie których, powstaje cel redukcyjny w Mg, którego osiągnięcie pozwoliło zrealizować główny cel PGN, jakim jest ograniczenie emisji CO₂ o ponad 20% do 2020 roku

Wiatrak typu holenderskiego z 1910 r. w Zyguntowa (gm. Rybczewice), przeniesiony do Muzeum Wsi Lubelskiej w Lublinie.

Zakres i zasady inwentaryzacji

- Rok bazowy – Dla potrzeb określenia celu redukcji i zaplanowania działań konieczne jest opracowanie inwentaryzacji dla jak najbardziej aktualnego roku – inwentaryzacja prowadzona jest dla roku 2014.
- Zakres inwentaryzacji – inwentaryzacją objęte zostały wszystkie emisje gazów cieplarnianych wynikające ze zużycia energii finalnej na terenie gminy. Przez zużycie energii finalnej rozumie się zużycie: energii paliw kopalnych (na potrzeby gospodarczo-bytowe, transportowe i przemysłowe), ciepła sieciowego, energii elektrycznej, energii ze źródeł odnawialnych. Z inwentaryzacji wyłączony jest przemysł (także duże źródła spalania) objęty wspólnotowym systemem handlu uprawnieniami do emisji CO₂.

Raport inwentaryzacji emisji dwutlenku węgla

Zużycie nośników energii i emisja CO₂ w budynkach użyteczności publicznej na terenie gminy

Gmina	Zużycie nośników energii [kWh/rok]				
	Gaz ziemny	Olej opał.	Biomasa	Węgiel	Energia elektryczna
Jeziorzany	407 320	-	-	11 865	215 900

Gmina	Zużycie emisji CO₂ [t/rok]				
	Gaz ziemny	Olej opałowy	Biomasa	Węgiel	Energia elektryczna
Jeziorzany	82,27	-	-	4,11	225,84

Zużycie nośników energii i emisja CO₂ w handlu, usługach i przedsiębiorstwach

Gmina	Zużycie nośników energii [kWh/rok]				
	Gaz ziemny	Olej opałowy	Biomasa	Węgiel	Energia elektryczna
Jeziorzany	1 929 770	376 483,88	-	2 519 580,0	2 955 823

Gmina	Zużycie emisji CO ₂ [Mg/rok]				
	Gaz ziemny	Olej opałowy	Biomasa	Węgiel	Energia elektryczna
Jeziorzany	389,81	98,39	-	8 717,75	3 484,88

Zużycie nośników energii i emisja CO₂ w mieszkalnictwie

Gmina	Zużycie nośników energii [kWh/rok]				
	Gaz ziemny	Olej opałowy	Biomasa	Węgiel	Energia elektryczna
Jeziorzany	208 900,0	-	-	22837500,0	1 682,21

Gmina	Zużycie emisji CO ₂ [Mg/rok]				
	Gaz ziemny	Olej opałowy	Biomasa	Węgiel	Energia elektryczna
Jeziorzany	421,98	-	-	7 901,80	1 993,41

Wyniki inwentaryzacji w obszarze oświetlenia ulicznego na terenie gminy

	Zużycie energii elektrycznej	Emisja CO2
	[kWh/rok]	[Mg/rok]
Jeziorzany	135 230,00	160,25

Wyniki inwentaryzacji CO₂ w transporcie na terenie gminy

	Zużycie energii z paliwa kWh/rok	Emisja CO ₂ .Mg/rok
Jeziorzany	25 830 200	6 385,70

Podsumowanie inwentaryzacji

- gospodarstwa domowe mają znaczący, 41% udział w ogólnym zużyciu energii. Przeciętnie w gospodarstwach domowych zużywa się ok. 573 kWh energii elektrycznej w przeliczeniu na 1 mieszkańca.
- Gaz ziemny jest wykorzystywany jest w 4,8 % gospodarstw domowych, ale szacuje się, że połowa odbiorców używa go wyłącznie do gotowania posiłków, a tylko niewielki procent do ogrzewania mieszkań.
- Powszechnie jest zużywana energia elektryczna w gospodarstwach domowych w przeważającej części do oświetlenia oraz zasilania urządzeń AGD i RTV. Zastosowanie energii elektrycznej w celach grzewczych jest niewielkie, ze względu na wysokie ceny i istnienie tańszych substytutów
- Szacuje się, że największa liczba mieszkań (około 36%) została wybudowana w gminie Jeziorzany w latach 1961-1980, tj. w okresie intensywnego budownictwa mieszkaniowego, głównie wielorodzinnego.
- Liczba mieszkań w budynkach ocieplonych i nieocieplonych rozkładała się mniej więcej po połowie. Fakt wykonania ocieplenia jest tylko bardzo orientacyjną charakterystyką właściwości termicznych budynku.

Bilans emisji CO₂ z obszaru gminy Jeziorzany

Emisja CO₂ [Mg/rok]					
Obiekty komunalne	Obiekty mieszkalne	Handel, usługi, przedsiębiorstwa	Oświetlenie uliczne	Transport	Suma
312,25	10 367,11	7 541,8	160,25	6385,70	24 767,91

Cel redukcyjny dla gminy Jeziorzany

	2014	2020
Emisja CO2 - linia bazowa	24 767,91	-
Emisja docelowa (-20% linii bazowej)	4 953,6	19 814,3
Cel redukcji emisji	-	4 953,6

Działania gminy Jeziorzany na rzecz redukcji emisji CO₂

Wizję gminy Jeziorzany która ma kształtować charakter działań podejmowanych w ramach niniejszego PGN.

Gmina Jeziorzany będzie ważnym ośrodkiem wzrostu powiatu lubartowskiego, gdzie realizowane będą przedsięwzięcia służące budowaniu nowego niskoemisyjnego profilu gospodarczego, przywracającego jej rangę w otoczeniu, zaś mieszkańcy będą kreować i aktywnie uczestniczyć w inicjatywach, wzmacniających walory miejsca w oparciu o atrakcyjność środowiska naturalnego i antropogenicznego.

PORÓWNANIE KOSZTÓW ZUŻYCIA ENERGII

➤ 11W

60W

Moc pobierana	
11 W	60 W
Energia zużyta w ciągu roku	
20 075 W (20,1 kWh)	109 500 W (109,5 kWh)
Koszt energii zużytej w ciągu roku	
11,04 zł	60,23 zł
zysk: 49,19 zł	
Przybliżony koszt zakupu za szt. [brutto]	
36,00 zł	1,60 zł
ZWROT INWESTYCJI JUŻ PO 8 MIESIĄCACH	
OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO	
Ilość CO2 wyemitowanego przy produkcji energii zużywanej w ciągu roku	
20,1 kg	109,5 kg
redukcja CO2 = 89,4kg	

Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji

Działanie nr 1. - TERMOIZOLACJA (DOCIEPLENIE) I MODERNIZACJA INSTALACJI GRZEWCZYCH W BUDYNKACH MIESZKALNYCH			
Sektor Docelowy		Budynki mieszkalne	
Organ Zarządzający		Urząd Gminy	
Rodzaj działania		Termoizolacja i modernizacja instalacji grzewczych w budynkach mieszkalnych	
Opis działania		Ocieplenie przegród zewnętrznych w budynkach mieszkalnych, wymiana okien, modernizacja kotłowni oraz instalacji c.o.	
Zmniejszenie zużycia energii MWh	4925, MWh	Zmniejszenie emisji MgCO ₂	1674 Mg CO ₂
Szacowany koszt		4 290 000,00 zł	
Korzyści społeczne		⇒ wzrost świadomości społecznej mieszkańców, ⇒ poprawa jakości życia i zdrowia mieszkańców, ⇒ zmniejszenie kosztów utrzymania budynków, ⇒ zmniejszenie emisji CO₂	

Działanie nr 2 - ZAMIANA WĘGLA NA GAZ W BUDYNKACH MIESZKALNYCH

Sektor Docelowy	Budynki mieszkalne		
Organ Zarządzający	Urząd Gminy		
Rodzaj działania	Zamiana czynnika grzewczego w budynkach mieszkalnych z węgla na gaz		
Opis działania	Wymiana kotłów i kuchenek węglowych na gazowe		
Zmniejszenie zużycia energii MWh	5230 MWh	Zmniejszenie emisji MgCO ₂	1056 MgCO ₂
Szacowany koszt	1 350 000,00 zł		
Korzyści społeczne	poprawa jakości życia i zdrowia mieszkańców, zmniejszenie emisji CO ₂ , zmniejszenie kosztów utrzymania budynków,		

Działanie nr 3. - WYMIANA KOTŁÓW GRZEWCZYCH W BUDYNKACH MIESZKALNYCH

Sektor Docelowy	Budynki mieszkalne		
Organ Zarządzający	Urząd Gminy		
Rodzaj działania	Wymiana kotłów grzewczych w budynkach mieszkalnych		
Opis działania	Wymiana kotłów węglowych i gazowych na nowocześniejsze, modernizacja instalacji węglowych i gazowych		
Zmniejszenie zużycia energii MWh	2356 MWh	Zmniejszenie emisji MgCO₂	786 MgCO ₂
Szacowany koszt	1 950 000,00 zł		
Korzyści społeczne	⇒ poprawa jakości życia i zdrowia mieszkańców,⇒ zmniejszenie emisji CO₂,⇒ zmniejszenie kosztów utrzymania budynków -		

Działanie nr 4 - TERMOIZOLACJA (DOCIEPLENIE) I MODERNIZACJA INSTALACJI GRZEWczyCH W OBIEKTACH UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ, W BUDYNKACH GMINNYCH I BUDYNKACH WIELORODZINNYCH

Sektor Docelowy	Budynki użyteczności publicznej, budynki gminne, budynki wielorodzinne		
Organ Zarządzający	Urząd Gminy		
Rodzaj działania	Termoizolacja i modernizacja instalacji grzewczych w budynkach użyteczności publicznej, gminnych i wielorodzinnych		
Opis działania	Ocieplenie przegród zewnętrznych w budynkach gminnych , wymiana okien, modernizacja kotłowni, modernizacja instalacji c.o.		
Zmniejszenie zużycia energii MWh	125 MWh	Zmniejszenie emisji MgCO2	25 MgCO2
Szacowany koszt	1 045 000,00 zł		
Korzyści społeczne	- zmniejszenie kosztów utrzymania budynków - zmniejszenie emisji CO2		

Działanie nr 5. - WPROWADZENIE MONITORINGU ENERGETYCZNEGO BUDYNKÓW – BUDYNKI PUBLICZNE, W TYM AUDYTY ENERGETYCZNE

Sektor Docelowy		Budynki użyteczności publicznej	
Organ Zarządzający		Urząd Gminy	
Rodzaj działania		Wymiana systemów grzewczych na nowocześniejsze	
Opis działania		Wymiana kotłów gazowych na gazowe wraz z modernizacją instalacji	
Zmniejszenie zużycia energii MWh	17 MWh	Zmniejszenie emisji MgCO ₂	3,5 MgCO ₂
Szacowany koszt		250 000,00 zł	
Korzyści społeczne		- zmniejszenie kosztów utrzymania budynków - zmniejszenie emisji CO₂	

Działanie nr 6 - KOMUNALNE OŚWIETLENIE PUBLICZNE

Sektor Docelowy	Sołectwa		
Organ Zarządzający	Urząd Gminy		
Rodzaj działania	Komunalne oświetlenie publiczne		
Opis działania	Wymiana oświetlenia ulicznego na bardziej efektywne energetycznie LED, zastosowanie automatyki sterowania oświetleniem, wykorzystanie OZE do oświetlania pojedynczych latarni lub znaków drogowych		
Zmniejszenie zużycia energii MWh	28,3 MWh	Zmniejszenie emisji MgCO ₂	33,5 MgCO ₂
Szacowany koszt	1 300 000,00 zł		
Korzyści społeczne	⇒ zmniejszenie emisji CO ₂ , ⇒ poprawa jakości życia mieszkańców,		

Działanie nr 7 - LOKALNE WYTWARZANIE ENERGII SŁONECZNEJ

Sektor Docelowy	Budynki mieszkalne		
Organ Zarządzający	Urząd Gminy		
Rodzaj działania	Instalacja dachowych paneli fotowoltaicznych		
Opis działania	Budowa elektrowni fotowoltaicznych na dachach budynków publicznych		
Zmniejszenie zużycia energii MWh	220 MWh	Zmniejszenie emisji MgCO₂	260 MgCO ₂
Szacowany koszt	1 120 000 zł		
Korzyści społeczne	⇒ poprawa jakości życia mieszkańców⇒ poprawa stanu środowiska przyrodniczego⇒ zmniejszenie emisji CO₂		

Działanie nr 8 - WPROWADZENIE MONITORINGU ENERGETYCZNEGO BUDYNKÓW

Sektor Docelowy	Budynki, budynki komunalne i publiczne		
Organ Zarządzający	Urząd Gminy		
Rodzaj działania	Wprowadzenie monitoringu energetycznego budynków		
Opis działania	Poprawa efektywności energetycznej budynków w tym audyty energetyczne		
Zmniejszenie zużycia energii MWh	10,5 MWh	Zmniejszenie emisji MgCO ₂	12,5 MgCO ₂
Szacowany koszt	350 000 zł		
Korzyści społeczne	- zmniejszenie kosztów utrzymania budynków - zmniejszenie emisji CO ₂		

Działanie nr 9 - LOKALNE WYTWARZANIE ENERGII SŁONECZNEJ

Sektor Docelowy	Budynki, budynki komunalne i publiczne		
Organ Zarządzający	Urząd Gminy		
Rodzaj działania	Instalacja dachowych paneli fotowoltaicznych		
Opis działania	Budowa elektrowni fotowoltaicznych na dachach budynków publicznych		
Zmniejszenie zużycia energii MWh	33 MWh	Zmniejszenie emisji MgCO ₂	39 MgCO ₂
Szacowany koszt	140 000 zł		
Korzyści społeczne	⇒ poprawa jakości życia mieszkańców⇒ poprawa stanu środowiska przyrodniczego⇒ zmniejszenie emisji CO₂		

Działanie nr 10 - WSPÓŁPRACA Z OBYWATELAMI

Sektor Docelowy	Miejscowości gminne		
Organ Zarządzający	Urząd Gminy		
Rodzaj działania	Budowa ścieżek rowerowych		
Opis działania	Budowa ścieżek rowerowych oraz niezbędnej infrastruktury, wdrożenie roweru gminnego.		
Zmniejszenie zużycia energii MWh	-	Zmniejszenie emisji MgCO ₂	-
Szacowany koszt	150 000,00 zł		
Korzyści społeczne			

Działanie nr 11 - LOKALNE WYTWARZANIE ENERGII

Sektor Docelowy	Miejscowości gminne		
Organ Zarządzający	Urząd Gminy		
Rodzaj działania	Budowa biogazowni o mocy 1 MW		
Opis działania	Budowa biogazowni o mocy 1 MW w oparciu o lokalne substraty		
Zmniejszenie zużycia energii MWh	8 200 MWh	Zmniejszenie emisji MgCO ₂	9 700 MgCO ₂
Szacowany koszt	10 000 000,00 zł		
Korzyści społeczne			

Działanie nr 12 - DZIAŁANIA EDUKACYJNE I ORGANIZACYJNE

Sektor Docelowy	Miejscowości gminne		
Organ Zarządzający	Urząd Gminy		
Rodzaj działania	Działania edukacyjne i promocyjne		
Opis działania	Uzupełniająca edukacja szkolna, spotkania konsultacyjne dla mieszkańców, opracowanie i upowszechnianie materiałów promocyjnych, prowadzenie polityki polegającej na uwzględnianiu w zamówieniach publicznych aspektów ochrony środowiska, powołanie pełnomocnika ds. energii i emisji		
Zmniejszenie zużycia energii MWh	-	Zmniejszenie emisji MgCO₂	-
Szacowany koszt	30 000 zł		
Korzyści społeczne			

Działanie nr 13 - Budynki komunalne - wyposażenie/urządzenia komunalne

Sektor Docelowy	Miejscowości gminne		
Organ Zarządzający	Urząd Gminy		
Rodzaj działania	wyposażenie/urządzenia komunalne (budynki publiczne)		
Opis działania	- Zastosowanie automatyki sterowania oświetleniem,- Inteligentne oświetlenie wewnątrz budynków (fotokomórki, czujniki natężenia światła)- Stopniowa wymiana w biurach sprzętu biurowego (ITC), urządzeń elektrycznych (klimatyzatory, podgrzewacze wody, AGD)		
Zmniejszenie zużycia energii MWh	1,05 MWh	Zmniejszenie emisji MgCO ₂	1,24 MgCO ₂
Szacowany koszt	40 000 zł		
Korzyści społeczne			

Finansowanie przedsięwzięć

RPO dla woj. Lubelskiego - Gospodarka Niskoemisyjna

Oś priorytetowa	Cel tematyczny	Priorytet inwestycyjny	Wsparcie UE [mln zł]
Oś priorytetowa 4 Energia przyjazna środowisku	Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach	Promowanie produkcji i dystrybucji odnawialnych źródeł energii	417,9
		Promowanie wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w wysokosprawnej kogeneracji	149,3
Oś Priorytetowa 5 Efektywność energetyczna	Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach	Promowanie efektywności energetycznej i użycia OZE w przedsiębiorstwach	149,3
		Wspieranie efektywności energetycznej i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym	238,8
Oś Priorytetowa 6 Gospodarka niskoemisyjna	Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach	Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich typów obszarów,	477,5

RPO dla woj. Lubelskiego - Gospodarka Niskoemisyjna (c.d.)

Oś priorytetowa	Cel tematyczny	Priorytet inwestycyjny	Wsparcie UE [mln zł]
Oś Priorytetowa 7 Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów	Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem	Promowanie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje ryzyka, zapewniających odporność na klęski żywiołowe oraz stworzenie systemów zarządzania klęskami żywiołowymi	119,4
	Ochrona środowiska naturalnego i efektywności wykorzystania zasobów	Zaspokojenie znaczących potrzeb w zakresie inwestycji w sektorze gospodarki odpadami, tak aby wypełnić zobowiązania wynikające z prawa unijnego	42,64
	Zaspokojenie znaczących potrzeb w zakresie inwestycji w sektorze gospodarki wodnej, tak aby wypełnić zobowiązania wynikające z prawa unijnego	Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych województwa.	417,9
	Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz promowanie usług ekosystemowych,	Zachowanie i wzmocnienie różnorodności biologicznej i krajobrazowej województwa.	29,9

PROW - Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014 – 2020

- PROW 2014 – 2020 będzie realizował wszystkie sześć priorytetów wyznaczonych dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014 – 2020, a mianowicie:
 1. Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich.
 2. Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych.
 3. Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie.
 4. Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa.
 5. **Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym.**
 6. Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.
- Planuje się, że łączne środki publiczne przeznaczone na realizację PROW 2014-2020 wyniosą **13 513 295 000 euro**, w tym: 8 598 280 814 z budżetu UE (EFRROW) i 4 915 014 186 euro wkładu krajowego.
- W ramach PROW 2014-2020 będzie realizowanych łącznie 14 działań,

PROGRAM OPERACYJNY POLSKA WSCHODNIA 2014 – 2020

- ▶ **Dodatkowe wsparcie dla Polski Wschodniej – województw: lubelskiego, podlaskiego, podkarpackiego, świętokrzyskiego i warmińsko-mazurskiego;**
- ▶ **Wartość wsparcia - 2,117 mld euro;**
- ▶ **Program będzie wpisywał się w cztery cele tematyczne:**
 - CT 1. Wspieranie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji**
 - CT 3. Podnoszenie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw, sektora rolnego oraz sektora rybołówstwa i akwakultury**
 - CT 4. Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach**
 - CT 7. Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych**